

Lovforslag nr. L 18. Fremsat den 27. december 1990 af arbejdsministeren (Kirkegaard)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Finansiering og ydelser for 2.-5. ledighedsdag, omlægning af dagpengeugen, bidrag for beskæftigelse med supplerende dagpenge, rådighedsforpligtelsen, dagpengeret ved støttet arbejde, nedsættelse af medlemsbidraget m.v.)

§ 1

I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 586 af 13. august 1990 foretages følgende ændringer:

1. I § 41 indsættes efter *stk. 6* som nyt stykke:

»*Stk. 7.* Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter regler om, i hvilket omfang arbejde, hvortil der ydes offentligt tilskud, kan betragtes som arbejde efter *stk. 1, nr. 3.*«

Stk. 7 bliver herefter *stk. 8.*

2. I § 46, *stk. 1*, ændres »6 dage« til: »5 dage«.

3. I § 47 ændres »2.454« til: »2.455« og »6« til: »5«.

4. I § 51, *stk. 1, 1. pkt.* ændres »jf. dog *stk. 5*« til: »jf. dog *stk. 2* og *6*«.

5. I § 51 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Til et medlem, der er berettiget til en dagpengegodtgørelse fra arbejdsgiveren, jf. § 84, udbetales dagpenge for 2. – 5. ledighedsdag med højeste dagpengebeløb efter §§ 47 og 70 jf. dog § 51, *stk. 5.*«

Stk. 2-8 bliver herefter *stk. 3-9.*

6. I § 51, *stk. 3* og *stk. 4*, der bliver *stk. 4* og *stk. 5*, ændres 3 steder »*stk. 2*« til: »*stk. 3.*«.

7. I § 51, *stk. 6*, der bliver *stk. 7*, ændres »*stk. 1, 2, 3, 4* eller *5*« til: »*stk. 1, 3, 4, 5* eller *6.*«.

8. I § 51, *stk. 7*, der bliver *stk. 8*, ændres »*stk. 6*« til: »*stk. 7.*«.

9. I § 51, *stk. 8*, der bliver *stk. 9*, ændres »*stk. 1-6*« til: »*stk. 1-7.*«.

10. I § 55, *stk. 1*, indsættes efter *1. pkt.* :

»Arbejde, hvortil der ydes offentligt tilskud, bortset fra arbejde, hvortil der ydes tilskud efter lov om arbejdstilbud til ledige, medregnes kun med halvdelen af den arbejdede tid.»

11. I § 59 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Det er en betingelse for, at et fuldtidsforsikret medlem kan modtage nedsatte dagpenge, at arbejdsgiveren til staten indbetaler et beløb, der pr. måned svarer til 1 1/2 gange det maksimale dagpengebeløb pr. dag, jf. § 47.«

Stk. 2-4 bliver herefter *stk. 3-5.*

12. § 63 affattes således:

»§ 63. Dagpenge må ikke udbetales til et medlem hvis ledighed skyldes,

- 1) at medlemmet uden fyldestgørende grund afviser at tage et passende arbejde, der anvises af arbejdsformidlingen eller arbejdsløshedskassen, eller at arbejdsformidlingen eller arbejdsløshedskassen forgæves har forsøgt at formidle et passende arbejde ved at

henvise medlemmet til samtale med en arbejdsgiver, og medlemmet ikke har haft fyldestgørende grund til afslag eller udeblivelse.

- 2) at medlemmet uden fyldestgørende grund ophører med sit arbejde, eller
- 3) at medlemmet afskediges af en grund, der væsentligst kan tilregnes medlemmet.

Stk. 2. Fra det tidspunkt, hvor medlemmet har haft 3 måneders sammenhængende ledighed, må dagpenge ikke udbetales, hvis medlemmet uden fyldestgørende grund afviser at tage et rimeligt arbejde, der anvises af arbejdsformidlingen eller arbejdsløsheds-kassen, eller at arbejdsformidlingen eller arbejdsløsheds-kassen forgæves har forsøgt at formidle et rimeligt arbejde ved at henvise medlemmet til en samtale med en arbejdsgiver, og medlemmet ikke har haft fyldestgørende grund til afslag eller udeblivelse.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 2, finder ikke anvendelse ved ophør af selvstændig virksomhed, jf. § 57, stk. 3. I disse tilfælde udbetales dagpenge ikke for den første uge efter ophøret.

Stk. 4. Et medlem, der nægter at medvirke til udvikling og produktion af krigsmateriel, jf. lov om krigsmateriel m.v., anses for at have fyldestgørende grund til at undlade at overtage arbejde eller ophøre med arbejdet, jf. stk. 1.

Stk. 5. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsnævnet de nærmere regler for anvendelse af bestemmelserne i stk. 1, 2 og 4 samt om de dagpengemæssige konsekvenser over for medlemmerne, som følge af stk. 1, 2 og 4.«

13. Efter § 63 indsættes:

»§ 63 a. Et medlem, hvis dagpengeret er bortfaldet som følge af, at medlemmet ikke kan anses for at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, kan generhverve dagpengeretten, når medlemmet sammenlagt har haft arbejde som lønmodtager i en tid, som svarer til arbejde i fagets fulde sædvanlige arbejdstid i mindst 26 uger inden for en periode på 18 måneder. Et deltidsforsikret medlem kan generhverve dagpengeretten, når medlemmet har haft arbejde som lønmodtager i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde sædvanlige arbejdstid i mindst 17 uger inden for en periode på 18 måneder.

Stk. 2. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Lands-

arbejdsnævnet de nærmere regler for anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1.»

14. I § 67, indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsnævnet regler om, i hvilket omfang arbejde, hvortil der ydes offentligt tilskud, kan betragtes som arbejde efter stk. 2, nr. 1.«

15. I § 72, *stk. 1*, indsættes efter *1. pkt.* :

»Arbejde, hvortil der ydes offentligt tilskud, bortset fra arbejde, hvortil der ydes tilskud efter lov om arbejdstilbud til ledige, medregnes kun med halvdelen af den arbejdede tid.«

16. I § 73 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Det er en betingelse for, at et deltidsforsikret medlem kan modtage nedsatte dagpenge, at arbejdsgiveren til staten indbetaler et beløb, der pr. måned svarer til 1 1/2 gange det maksimale dagpengebeløb pr. dag, jf. § 47.«

Stk. 2-4 bliver herefter *stk. 3-5*.

17. I § 76, *stk. 1*, ændres »8« til: »3,4«, »9,3« til: »7,8« og »stk. 6 og 7« til: »stk. 7 og 8«.

18. § 76, *stk. 1, 3. pkt.* affattes således:

»For efterlønsmodtagere indbetales det beløb, som er fastsat i medfør af 1. pkt.«

19. I § 76, *stk. 1* indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Kassen indbetaler til udligningsfonden, jf. § 85, for hvert medlem, der er omfattet af § 76, stk. 1, 1. pkt., de beløb, der skal indbetales efter § 85.«

Stk. 2-7 bliver herefter *stk. 3-8*.

20. I § 76, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, ændres »efter stk. 1« til: »efter stk. 1 og 2.«

21. I § 76, *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, ændres »til staten efter stk. 1 og 2« til: »til staten og udligningsfonden efter stk. 1-3.«

22. I § 76, *stk. 6 og 7*, der bliver *stk. 7 og 8*, ændres 2 steder »stk. 4« til: « *stk. 5*« og ét sted »stk. 6« til: »stk. 7.«

23. I § 79, *stk. 1* indsættes som *2. pkt.* :

»Kassens dagpengeudgifter for 2.-5. ledig-

hedsdag efter § 51, stk. 2, refunderes dog af udligningsfonden, jf. § 85.«.

24. I § 81, stk. 1, nr. 3 ændres »efter § 76, stk. 1 og 2« til: »efter § 76, stk. 1-3.«.

25. Efter § 84 indsættes i kapitel 12:

»Udligningsfond

§ 85. Til finansiering af dagpengeudgifterne efter § 51, stk. 2, oprettes en udligningsfond, hvis midler tilvejebringes gennem et fast og et variabelt bidrag fra medlemmer af arbejdsløsheds-kasser for lønmodtagere samt et bidrag fra offentlige og private arbejdsgivere. Efterlønsmodtagere betaler ikke bidrag.

Stk. 2. Det faste bidrag for medlemmer af arbejdsløsheds-kasser for lønmodtagere udgør 300 kr. årligt for fuldtidsforsikrede og 200 kr. årligt for deltidforsikrede. Bidraget reguleres én gang årligt den 1. juli med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Stk. 3. Det variable bidrag fra medlemmer af arbejdsløsheds-kasser for lønmodtagere beregnes på baggrund af hjemsendelseshyppigheden, forstået som antal ledighedsperioder pr. forsikret medlem i den enkelte arbejdsløsheds-kasse. Bidraget kan højst udgøre 300 kr. årligt for fuldtidsforsikrede og 200 kr. årligt for deltidforsikrede. Beløbene reguleres én gang årligt den 1. juli med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Stk. 4. Bidraget fra offentlige og private arbejdsgivere fastsættes således, at det dækker den del af udligningsfondens udgifter, der ikke dækkes gennem medlemsbidragene efter stk. 2 og 3. Arbejdsgiverbidraget beregnes på grundlag af indbetalte ATP-bidrag.

Stk. 5. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler for fastsættelse af bidragene efter stk. 3 og 4. Bidragene for et finansår bekendtgøres i september måned forud for finansåret.

Stk. 6. Hvis udligningsfonden ikke har tilstrækkelige midler til at afholde udgifterne til dagpenge, jf. § 51, stk. 2, udlægger staten de resterende beløb for fonden. De udbetalte beløb skal tilbagebetales, når udligningsfonden har tilvejebragt tilstrækkelige midler.

Stk. 7. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om udligningsfondens administration og virksomhed samt om indbetaling af bidragene til fonden.«.

26. I § 86, stk. 4, 1. pkt. indsættes efter »statskassen«: »eller udligningsfonden«.

27. I § 100 a indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler for

- 1) hvilke oplysninger kasserne og medlemmerne skal give til de i stk. 2 nævnte registre og
- 2) på hvilken måde og inden for hvilke frister, oplysningerne skal gives.«.

§ 2

§ 1, nr. 17, 18 og 27 træder i kraft den 1. januar 1991, § 1, nr. 1, 10, 12-15 træder i kraft den 1. april 1991 og § 1, nr. 2-9, 11, 16, 19-26 træder i kraft den 1. juli 1991.

§ 3

Stk. 1. Bestemmelserne i § 1, nr. 1, 10, 14 og 15, finder anvendelse på medlemmer, der efter lovens ikrafttræden, påbegynder arbejde, hvortil der ydes offentlige tilskud.

Stk. 2. I perioden fra 1. januar 1991 til 30. juni 1991 udgør det beløb kassen skal indbetale for hvert medlem efter § 76, stk. 1, 1. pkt. 5,5 gange dagpengenes størrelse. I perioden fra 1. juli 1991 til 31. december 1991 udgør det beløb, kassen skal indbetale for hvert medlem efter § 76, stk. 1, 1. pkt. 4,1 gange dagpengenes størrelse.

Stk. 3. De i § 1, nr. 25 omhandlede bidrag til udligningsfonden for perioden 1. juli 1991 til 31. december 1991 bekendtgøres senest 1 måned forud for bestemmelsens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 144 af 24. marts 1970 om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Folketingstidende 1969-70, FF.sp.3222, 3605 og 4473, tillæg A sp. 2369; tillæg B sp. 673; tillæg C sp. 321) er senest bekendtgjort ved lovbek. nr. 586 af 13. august 1990.

Forslaget tager sigte på at medvirke til at forhindre utilsigtet anvendelse af arbejdsløshedsdagpengene samt afhjælpe arbejdsmarkedets strukturproblemer. Der kan herved ydes et vigtigt bidrag til at skabe et mere fleksibelt arbejdsmarked og således sikre grundlag for en bæredygtig økonomisk vækst. Forslagene indebærer samtidig en betydelig nedsættelse af de samlede udgifter til arbejdsløshedsdagpengene, idet finansieringen af 1. ledighedsuge »løftes ud« af dagpengesystemet.

Regeringen finder, at der i bestræbelserne på at løse arbejdsmarkedets strukturproblemer fortsat må arbejdes med at begrænse dagpengesystemets tilskyndelse til midlertidig ledighed ved hjemsendelser mv. Der er allerede taget hul på denne problemstilling ved indførelse pr. 1. januar 1989 af reglerne om arbejdsgivernes betaling af dagpengegodtgørelse for 1. ledighedsdag.

Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

1. Ændring af reglerne for finansiering og ydelser for 2.-5. ledighedsdag.
2. Omlægning af dagpengeugen fra 6 til 5 dage.
3. Bidrag fra arbejdsgiveren ved et medlems deltidsbeskæftigelse kombineret med supplerende dagpenge.
4. Fastlæggelse af forskellige pligter i forbindelse med kravet om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.
5. Ændring af regler om optjening af dagpengeter ved støttet arbejde.
6. Nedsættelse af medlemsbidraget.
7. Forbedring af statistikgrundlag.

Regeringen er opmærksom på, at der for så vidt angår elementerne 3 og 4 om henholdsvis ændrede regler for supplerende dagpenge og rådighed findes forligningsmæssige bindinger.

Ad 1:

Et tilbagevendende emne i debatten om arbejdsmarkedets strukturproblemer er hjemsendelsesledigheden. Det skyldes, at de gældende dagpengeregler gør det muligt for virksomheder og medarbejdere at indrette sig på en måde, der arbejdsmarkedspolitisk ikke er hensigtsmæssig.

Der er ikke i dag en tilstrækkelig tilskyndelse til aftalemæssigt at finde løsninger, der er afstemt efter de særlige ydre betingelser, der gør sig gældende i visse brancher. I stedet udnyttes hjemsendelsesmuligheden. Det indebærer, at problemet væltes over på dagpengesystemet (og dermed det offentlige), idet de ansatte modtager dagpenge, samtidig med at de reelt bevarer tilknytningen til den pågældende virksomhed og kan regne med at vende tilbage, så snart der er produktionsmæssig dækning herfor.

Det foreslås derfor, at den første ledighedsuge »løftes ud« af dagpengesystemets finansiering og i stedet finansieres gennem bidrag fra forsikrede lønmodtagere og offentlige og private arbejdsgivere. Dermed bliver hjemsendelsesledigheden i første række et problem, som virksomhederne og de ansatte selv må løse i fællesskab.

Arbejdsmarkedets parter må gennem forhandling finde frem til, hvordan hjemsendelsesledigheden kan begrænses og eventuelt helt fjernes gennem ændret produktions- og arbejdstidstilrettelæggelse, ændrede ansættelses- og opsigelsesforhold o.lign.

Umiddelbart indebærer forslaget, at arbejdsgiverne og lønmodtagerne fuldt ud finansierer dagpengeudgifterne for 1. ledighedsuge bortset fra de tilfælde, hvor der ikke er ret til dagpengegodtgørelse, og at staten opnår væsentlige besparelser på dagpengeudbetalinger.

Hovedsigtet er imidlertid at tilskynde parterne til at finde frem til en bedre produktionstilrettelæggelse, nye ansættelsesforhold eller arbejdstidsregler, der er bedre afpasset efter den enkelte branches særlige forhold, eller andre tilpasninger, der kan begrænse hjemsendelserne. Lønmodtagerne inden for disse brancher får herved samme faste tilknytning til deres virksomhed som andre lønmodtagere.

Sådanne tilpasninger vil indebære, at de udgifter, som parterne, som følge af den ændrede finansiering, selv skal bære i fremtiden, vil være væsentligt mindre end den beregnede dagpengebesparelse.

Finansiering af 1. ledighedsuge foreslås tilrettelagt således, at arbejdsgiverne som hidtil betaler dagpengegodtgørelse for 1. ledighedsdag. For 2.-5. ledighedsdag betaler arbejdsløsheds-kassen i disse tilfælde dagpengene uden statsrefusion.

For at undgå, at de enkelte kasseområder umiddelbart vil blive meget uens påvirket, oprettes der en udligningsfond, der finansierer dagpenge for 2.-5. dag af 1. ledighedsuge, jf. herved at dagpengeugen samtidigt foreslås omlagt fra 6 til 5 dage.

Udligningsfondens udgifter finansieres efter følgende model:

- Samtlige fuldtidsforsikrede lønmodtagere betaler et fast beløb på 300 kr. årligt. Deltidsforsikrede betaler 200 kr. årligt.
- Samtlige forsikrede lønmodtagere betaler et variabelt bidrag efter kassens hjemsendeshyppighed. Denne vil hér blive fastlagt som antal ledighedsperioder pr. forsikret medlem. Beløbet varierer fra 0-300 kr. årligt for fuldtidsforsikrede og fra 0-200 kr. årligt for deltidsforsikrede.
- Private og offentlige arbejdsgivere betaler et bidrag pr. ansat, der samlet dækker den resterende del af udligningsfondens udgifter til dagpenge.

Efterlønsmodtagere og medlemmer af en kasse for selvstændige erhvervsdrivende betaler ikke til udligningsfondens.

Staten garanterer for udligningsfondens likviditet, men der forudsættes herudover ikke at skulle ydes statslige tilskud til udligningsfondens.

Dagpengene for 2.-5. ledighedsdag udbetales med højeste dagpengebeløb. Der er således ingen lønmodtagere, der mister indtægt som følge af forslaget. Tværtimod vil dette kompensationsniveau være til fordel for de fleste ledige, der ellers som hovedregel ville få udbetalt supplerende dagpenge med 80 pct. af den maksimale sats, da ledigheden ofte påbegyndes i løbet af en uge. Den gældende regel om mindsteudbetaling (9 timer) ved ledighed efter første dag med dagpengegodtgørelse opretholdes.

Ad 2:

Arbejdsløshedsforsikringsloven har hidtil beregnet dagpenge ud fra en arbejdsuge på 6 dage. Beregningen giver efterhånden administrative vanskeligheder, da den typiske arbejdsuge på arbejdsmarkedet nu er 5 dage.

For at forenkle administrationen af dagpenge foreslås en dagpengeuge ændret til 5 dage.

Som konsekvens heraf vil det maksimale dagpengebeløb og herved også det maksimale beløb, som arbejdsgiveren skal betale for 1. ledighedsdag, ændres fra 409 kr. til 491 kr.

Ad 3:

Det er utilsigtet brug af dagpengesystemet, når forsikrede lønmodtagere arbejder på fast nedsat tid og modtager supplerende dagpenge og ikke reelt er aktivt arbejdssøgende til arbejde på fuld tid.

Regeringen vil som offentlig arbejdsgiver tilstræbe at udbyde fuldtidsstillinger til fuldtidsforsikrede og deltidsstillinger til deltidsforsikrede og vil opfordre kommunerne til det samme.

For at fremme denne udvikling generelt, herunder også i private virksomheder, indføres fra 1. juli 1991 et særligt bidrag for offentlige og private arbejdsgivere, der fortsat udbyder beskæftigelse, der kan kombineres med supplerende dagpenge.

Deltidsstillinger vil fortsat ud over af deltidsforsikrede uden betaling af bidrag kunne besættes med ikke-forsikrede.

Efter gældende regler kan et fuldtidsforsikret medlem, der arbejder på nedsat tid i et ansættelsesforhold med et opsigelsesvarsel kun få supplerende dagpenge, hvis medlemmet har afleveret en frigørelsesattest i arbejdsløsheds-kassen. Der stilles derimod ikke krav om frigørelsesattest, når et fuldtidsforsikret medlem arbejder på nedsat tid i et ansættelsesforhold uden opsigelsesvarsel, eller når et deltidsforsikret medlem får arbejde i mindre omfang end hidtil og derved er berettiget til supplerende dagpenge.

Det foreslås at fastsætte et bidrag pr. frigørelsesattest.

Samtidig foreslås det at gøre retten til supplerende dagpenge for fuldtidsforsikrede uden opsigelsesvarsel og for deltidsforsikrede betinget af, at medlemmet til arbejdsløsheds-kassen afleverer bevis for, at arbejdsgiveren har indbetalt et fastsat bidrag til staten.

Forslagets målgruppe er personer, der fast arbejder på nedsat tid eller i turnusordninger, og ikke medlemmer, der kun lejlighedsvis får udbetalt supplerende dagpenge. I tilfælde, hvor der ikke er krav om frigørelsesattest, skal arbejdsgiverens bidrag betales, når medlemmet har været beskæftiget på nedsat tid hos samme arbejdsgiver i en vis periode, f.eks. 4 uger. Der vil kun fortsat kunne udbetales supplerende dagpenge til medlemmet, såfremt medlemmet til arbejdsløsheds-kassen afleverer bevis for, at arbejdsgiveren har indbetalt det fastsatte bidrag til staten.

Forslaget giver arbejdsgivere et økonomisk incitament til i videre omfang at udbyde beskæftigelse, der ikke kan kombineres med supplerende dagpenge.

F. t. l. vedr. arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v.

Bidraget foreslås fastsat til et månedligt beløb svarende til 1 1/2 gange det maksimale dagpengebeløb pr. dag, d.v.s. ca. 750 kr. mdl. ved forslaget fremsættelse. Der vil blive fastsat nærmere regler om bidragets indbetaling til en offentlig myndighed.

Indbetaler arbejdsgiveren det fastsatte beløb, vil lønmodtageren være berettiget til supplerende dagpenge i de i § 60 og § 73 fastsatte perioder.

Det foreslås, at de nærmere regler udarbejdes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med landsarbejdsnævnet. Der vil herunder blive fastsat regler om, hvordan arbejdsgiverens bidrag skal indbetales.

Ad 4:

Et helt grundlæggende princip i arbejdsløshedsforsikringsreglerne er, at dagpenge kun kan udbetales til ledige medlemmer, der er til rådighed for arbejdsmarkedet, og som ikke selv er skyld i, at et arbejdsforhold ikke er kommet i stand eller er ophørt.

Der må løbende ske tilpasninger af rådighedsreglerne, således at der sikres en bevidst og målrettet sammenhæng mellem rådighedsforpligtelsen og bestræbelserne for i øvrigt at fremme mobiliteten og omstillingen på arbejdsmarkedet. Der er behov for at understrege, at der er en klar sammenhæng mellem retten til dagpenge og forpligtelsen til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Det foreslås derfor, at der i rådighedsreglerne fastlægges forskellige pligter i forbindelse med kravet om at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Det foreslås for det første, at alle ledige medlemmer får pligt til at overtage rimeligt arbejde efter 3 måneders sammenhængende ledighed.

Efter de gældende regler indtræder pligten til at stå til rådighed for rimeligt arbejde først fra tidspunktet for indberetning til arbejdstilbud, dvs. efter ca. 18 måneders ledighed.

I dag tilbydes ledige en individuel samtale på arbejdsformidlingen efter 3 måneders sammenhængende ledighed. Samtalen er obligatorisk for forsikrede ledige, således at udeblivelse fra samtalen udløser en rådighedsvurdering i arbejdsløsheds-kassen.

Forslaget indebærer, at et medlem fra det tidspunkt, hvor medlemmet tilbydes en »3-måneders samtale« på arbejdsformidlingen, selv skal være aktivt arbejdssøgende og kunne formidles også til arbejde, der ligger uden for det hidtidige fagområde, ligesom medlemmet skal søge og kunne formidles til arbejde i et større geografisk område.

Medlemmerne vil hermed tilskyndes til at udnytte deres jobmuligheder mere uafhængigt af deres oprindelige kvalifikationer og hidtidige fagområde.

Formidling af arbejde sker ved enten henvisning eller anvisning. Arbejdsformidlingens formidlingspraksis har i de senere år udviklet sig således, at anvisning af arbejde stort set kun anvendes ved hurtig formidling af korttidsjob med beskedne eller helt entydigt definerede krav til de arbejdssøgendes kvalifikationer (typisk inden for tjenerområdet). Så snart der stilles større eller mere nuancerede kvalifikationskrav, bestræber arbejdsformidlingen sig på at henvise et »udvalg« af arbejdssøgende til samtale med arbejdsgiveren forud for besættelse af et job.

Efter de gældende regler må dagpenge ikke udbetales til et medlem, der flere gange har afvist henvist arbejde. Nærmere regler herom er fastsat i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse nr. 315 af 17. maj 1989 om et arbejdsløsheds-kasse-medlems rådighedsforpligtelse og konsekvenserne af selvforskyldt ledighed. Efter disse regler skal arbejdsløsheds-kasserne løbende registrere, når et medlem afslår arbejde som tilbydes som følge af en henvisning eller udebliver fra samtale med en arbejdsgiver. Der gives 2 ugers karantæne, hvis medlemmet uden fyldestgørende grund 2 gange inden for 6 måneder har afslået henvist arbejde. Hvis medlemmet uden fyldestgørende grund 3 gange inden for 6 måneder afslår en henvisning, skal der statueres manglende rådighed.

Det er således omkostningsfrit for et medlem at afslå en henvisning, blot der ikke sker gentagelse inden for en kortere periode. Et afslag vil dog kunne indgå i en konkret bedømmelse af medlemmets rådighed.

Et ufyldstgørende begrundet afslag på anvist arbejde får derimod umiddelbare dagpengemæssige konsekvenser i form af 2 ugers karantæne, og hvis et medlem 2 gange inden for 12 måneder har afslået anvist arbejde, skal der statueres manglende rådighed.

Set i lyset af at det overvejende antal formidlinger i dag sker ved henvisning, findes det uhensigtsmæssigt at opretholde denne skarpe sanktionsmæssige son-dring mellem anvisning og henvisning.

Det kan virke skadeligt for arbejdsløshedsforsikringssystemets renommé, at dagpengemodtagere, blot fordi formidlingen af arbejde sker ved henvisning i stedet for anvisning, kan udeblive fra en samtale med en arbejdsgiver eller afslå arbejdsgiverens tilbud om arbejde, uden at det får konsekvenser for dagpengeretten.

Det foreslås derfor, at der ikke kan udbetales dagpenge til et medlem, hvis ledighed skyldes, at arbejdsformidlingen eller arbejdsløsheds-kassen forgæves har forsøgt at formidle arbejde ved at henvise medlemmet til samtale med en arbejdsgiver, og medlemmet ikke har haft fyldestgørende grund til afslag eller udeblivelse.

Forslaget betyder, at allerede 1. afslag på henvist arbejde vil få konsekvenser for dagpengeretten.

Det er hensigten at fastsætte i rådighedsbekendtgørelsen at et ufyldstgørende begrundet afslag på henvist arbejde, ligesom afslag på anvist arbejde, skal medføre 2 ugers karantæne. Hvis medlemmet uden fyldstgørende grund 2 gange inden for 6 måneder afslår henvist arbejde, skal der statueres manglende rådighed.

Konsekvensen af, at der statueres manglende rådighed, er, at dagpengeretten bortfalder.

Efter de gældende regler er generhvervelse af dagpengeretten betinget af, at medlemmet har haft mere end 300 timers arbejde inden for en periode på 10 uger (mindst 150 timer inden for 10 uger for deltidsforsikrede).

For at gøre det tydeligt, at rådighedsforpligtelsen er mere end en formalitet, foreslås, at generhvervelse af dagpengeretten efter statuering af manglende rådighed gøres betinget af 26 ugers arbejde (17 uger for deltidsforsikrede) i fagets fulde sædvanlige arbejdstid inden for en periode af 18 måneder. Dette vil sige, at der for denne gruppe vil gælde et arbejdskrav, der svarer til det sædvanlige skærpede arbejdskrav, der gælder for generhvervelse af dagpengeret efter fald for det almindelige arbejdskrav i § 55, stk. 1, og § 72, stk. 1.

Ad 5:

Efter de gældende regler kan arbejde med offentlige løntilskud medregnes i relation til arbejdsløshedsforsikringslovens optagelses- og arbejdskravsbetinger, hvis tilskuddet ydes i henhold til lovgivningen om kommunal beskæftigelsesindsats (beskæftigelsesprojekter og ansættelse i private virksomheder med løntilskud) og beskæftigelse i henhold til lov om arbejdstilbud til ledige.

De gældende regler åbner ikke mulighed for, at beskæftigelse, der aflønnes over bistandsloven, kan betragtes som arbejde i arbejdsløshedsforsikringslovens forstand, hvilket vil sige, at arbejdsoptræning (revalidering) med løntilskud efter bistandslovens § 43, stk. 8, ikke kan medregnes i forhold til optagelses- og arbejdskravsbetingerne.

Det foreslås, at der indsættes hjemmel til, at der administrativt kan fastsættes regler om, i hvilket omfang arbejde, hvortil der ydes offentligt tilskud kan betragtes som arbejde i forbindelse med optagelse i en arbejdsløshedskasse. I denne forbindelse vil arbejdsoptræning (revalidering) efter bistandslovens § 43, stk. 8, også være omfattet.

Det foreslås endvidere, at deltagelse i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger med offentligt tilskud, bortset fra arbejde, hvortil der ydes tilskud efter

lov om arbejdstilbud til ledige, kun skal kunne medregnes med 50 pct. i forhold til arbejdskravsbetingerne i arbejdsløshedsforsikringslovens § 55 og § 72 (26/17 ugers reglen). Dette vil også gælde for arbejdsoptræning efter bistandslovens § 43, stk. 8.

Formålet med forslaget er, at der i relation til arbejdsløshedsforsikringen klart skelnes mellem arbejde med offentlige tilskud og arbejde udført for en arbejdsgiver på det almindelige arbejdsmarked på almindelige løn- og arbejdsvilkår.

Det er hensigten, at deltagelsen i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger fortsat skal medregnes fuldt ud i relation til arbejdsløshedsforsikringslovens optagelsesbetinger. Tilsvarende vil gælde for deltagelse i arbejdsoptræning efter bistandslovens § 43, stk. 8. Forslaget får derfor ikke indflydelse på deltageres mulighed for at blive arbejdsløshedsforsikret, men alene på muligheden for at opfylde arbejdskravsbetingerne.

Forslaget får ikke indflydelse på deltageres mulighed for efterfølgende at opnå beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked, idet adgangen til arbejdsløshedsforsikringen ikke i sig selv sikrer tilknytning eller adgang til arbejdsmarkedet.

Ad 6:

Det foreslås at nedsætte medlemsbidraget for medlemmer af arbejdsløshedskasser for lønmodtagere med 1.000 kr. pr. 1. januar 1991 og med yderligere 600 kr. pr. 1. juli 1991. Forslaget skal ses som et ønske om at gøre det mindre økonomisk belastende at være arbejdsløshedsforsikret. Forslaget skal også ses i sammenhæng med forslaget om ændret finansiering af dagpengene for 2.-5. ledighedsdag, der for arbejdsløshedskassemedlemmerne umiddelbart betyder en merudgift op til 600 kr. årligt.

Forslaget vedrører ikke medlemmer af en kasse for selvstændige erhvervsdrivende og efterlønsmodtagere.

Ad 7:

Det foreslås, at der sker en ajourføring af hjemmelen til at afkræve statistiske oplysninger til brug ved udarbejdelsen af arbejdsløshedsstatistikken.

Alle arbejdsløshedskasser anvender edb i en eller anden udstrækning. Som minimum registreres kassernes udbetalinger af dagpenge, efterløn m.v. på edb. Et krav om, at sådanne oplysninger skal videregives på edb-læsbart medie, ventes derfor ikke at give anledning til større vanskeligheder i kasserne.

Forslaget giver endvidere mulighed for at fastsætte, at oplysningerne skal gives inden for bestemte frister. Dette skal ses som et led i bestræbelserne på at tilvejebringe en aktuel og pålidelig ledighedsstatistik.

Forslaget skal endelig ses i lyset af, at det under 4-partsdrøftelserne er konstateret, at ønskelige statistiske oplysninger til belysning af en række problemstillinger ikke har foreligget. På denne baggrund er det blevet påpeget, at der er stort behov for en generel forbedring af arbejdsløshedsstatistikken.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget vil for så vidt angår finansiering og ydelser for 2.-5. ledighedsdag medføre en administrativ merbelastning for arbejdsløhedskasserne og for Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen og forslaget om bidrag for beskæftigelse med supplerende dagpenge må påregnes at medføre en væsentlig administrativ merbelastning.

Samlet udbetaling af arbejdsløshedsdagpenge og arbejdsgivergodtgørelse for 1. ledighedsdag	2.325 mill. kr.
– heraf arbejdsgivergodtgørelse for 1. ledighedsdag	550 mill. kr.

Samlet dagpengeudbetaling for 1. ledighedsuge	1.775 mill. kr.
– heraf refusion fra udligningsfonden	1.600 mill. kr.

Udligningsfondens finansiering i 1991 (opgjort på helårsbasis) fremgår af følgende opstilling:

Fondens samlede udgifter på	1.600 mill. kr.
finansieres ved:	
1. Fast medlemsbidrag	525 mill. kr.
2. Variabelt medlemsbidrag	300 mill. kr.
3. Private arbejdsgivere	475 mill. kr.
4. Offentlige arbejdsgivere	300 mill. kr.

De skønnede virkninger er på helårsniveau og svarer til de økonomiske konsekvenser i BO-årene. I 1991 er forslaget forudsat at træde i kraft den 1. juli og får således ikke fuld virkning i finansåret 1991 men kun med 775 mill.kr.

Forslaget om bidrag fra arbejdsgiveren for deltidsbeskæftigelse skønnes til et samlet provenu på ca. 175 mill. kr. i 1991 og 350 mill.kr. årligt de følgende år.

Forslaget om ændrede regler for rådighedsforpligtelsen anslås at medføre en besparelse på ca. 60 mill. kr. årligt.

Forslaget om dagpengeret ved støttet arbejde skønnes at begrænse de offentlige udgifter med ca. 150 mill. kr. i 1991 og ca. 300 mill. kr. årligt de følgende år.

Nedsættelsen af medlemsbidraget medfører et mindreprovenu på ca. 2,3 mia. kr. i 1991 og ca. 2,8 mia. kr. i 1992.

Forslagene vedrørende supplerende dagpenge, rå-

Til gengæld skønnes bestemmelserne om fast maksimal dagpengesats 2.-5. ledighedsdag, og bestemmelserne angående rådighedsforpligtelsen at indbære en administrativ lettelse, medens endelig forslaget om dagpengeret ved støttet arbejde ikke skønnes at give nævneværdige administrative konsekvenser.

Den samlede direkte og umiddelbare besparelse ved forslaget om finansiering og ydelser for 2.-5. ledighedsdag kan for det offentlige opgøres til 1.550 mill. kr.

Den samlede udbetaling til ledige lønmodtagere i 1. ledighedsuge skønnes på grundlag af de senest foreliggende statistiske oplysninger om påbegyndte ledighedsperioder til følgende i 1991 (opgjort i PL = 1991):

dighedsforpligtelsen og dagpengeret ved støttet arbejde vil kunne medføre udgifter til kontanthjælp.

Da det er hensigten at begrænse utilsigtet brug af dagpengesystemet vil de offentlige arbejdsgivere (kommuner, amter, stat) ikke blive kompenseret for udgifterne til udligningsfond og arbejdsgiverbidrag for beskæftigelse med supplerende dagpenge.

Forslagets økonomiske konsekvenser iøvrigt vil blive drøftet med de kommunale parter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1, 10, 14 og 15

Det foreslås, at der gives Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen hjemmel til at fastsætte regler om, i hvilket omfang arbejde, hvortil der ydes offentlige tilskud, kan betragtes som arbejde i relation til arbejdsløshedsforsikringslovens optagelsesbetingelser.

I medfør af hjemmelen vil der blive fastsat regler om, at arbejde ved deltagelse i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger med offentlige tilskud fortsat skal medregnes 100% i relation til arbejdsløshedsforsikringslovens optagelsesbetingelser (300 timer inden for 10 uger for fuldtidsforsikrede og 150 timer inden for 10 uger for deltidforsikrede). Dette for at sikre, at de pågældende fortsat kan blive optaget i en arbejdsløshedskasse. Tilsvarende vil gælde for personer, der deltager i arbejdsoptræning (revalidering) efter bistandslovens § 43, stk. 8.

Det foreslås endvidere, at arbejde ved beskæftigelsesfremmende foranstaltninger med offentlige tilskud, herunder arbejdsoptræning efter bistandslovens § 43, stk. 8, kun skal medregnes med 50% i relation til arbejdsløshedsforsikringslovens arbejdskravs-betingelser (26/17 ugers reglen).

De gældende regler for optjening af dagpenget ved arbejde med tilskud efter lov om arbejdstilbud til ledige foreslås opretholdt uændret, idet arbejdstilbudsordningen er forbeholdt personer, der allerede er medlemmer af en arbejdsløshedskasse.

De gældende regler, hvorefter det alene er egentligt arbejde og således ikke praktik og uddannelsesperioder, der kan tælle som arbejde, forudsættes opretholdt.

Til nr. 2

Der henvises til de almindelige bemærkninger ad 2.

Til nr. 3

Ændringen er en konsekvens af forslaget i nr. 2 om omlægning af dagpengegen fra 6 dage til 5 dage, idet dagpengebeløb skal udgøre et helt beløb.

Til nr. 4 – 9 og 19 – 25

I nr. 5 foreslås, at dagpengebeløb til et medlem, der er berettiget til dagpengegodtgørelse fra arbejdsgiveren for 1. ledighedsdag, udbetales fast med højeste dagpenge i den resterende del af den første ledighedsuge (2.-5. dag) uanset medlemmets hidtidige arbejdsindtægt.

En lønmodtager, der fortsat er medlem af en kasse for selvstændige erhvervsdrivende, vil ved ledighed først opnå ret til dagpenge fra udligningsfonden med højeste dagpenge, når betingelserne for nyberegning af dagpenge er opfyldt, d.v.s. efter 3 måneders sammenhængende beskæftigelse som lønmodtager. Indtil denne betingelse er opfyldt beregnes dagpengene efter reglerne for selvstændige.

I nr. 25 foreslås der etableret en udligningsfond til finansiering af disse dagpengeudgifter for 2.-5. ledighedsdag.

Fonden finansieres gennem faste og variable bidrag fra medlemmer af lønmodtagerkasser – bortset fra efterlønsmodtagere – samt gennem bidrag fra arbejdsgiverne.

Det foreslåede variable medlemsbidrag vil blive fastsat til 0, 100, 200 eller 300 kr. for fuldtidsforsikrede, afhængig af hjemsendelseshyppigheden i den enkelte kasse. Bidraget for deltidforsikrede vil blive fastsat tilsvarende inden for beløbsgrænsen 0-200 kr. Hjemsendelseshyppigheden fastlægges på baggrund af antallet af ledighedsperioder pr. medlem.

Forudsætningen for fastlæggelse af det variable bidrag i den enkelte arbejdsløshedskasse er, at det samlede provenu ved ordningens etablering skal indbringe 300 mill.kr. på årsbasis. Nedbringelse af hjemsendelsesledigheden i den enkelte kasse, giver mulighed for, at kassens variable bidrag nedsættes. Bidraget vil blive fastsat for et år ad gangen.

Arbejdsgiverbidraget foreslås at dække den del af udligningsfondens udgifter, der ikke dækkes af indtægterne fra de variable og faste medlemsbidrag og herunder også udgifterne til opkrævning m.v. af arbejdsgivernes bidrag. Arbejdsgiverbidraget vil blive beregnet og opkrævet kvartalsvis på baggrund af indbetalingerne af ATP-bidragene fra den enkelte arbejdsgiver.

Det foreslås, at arbejdsministeren fastsætter de nærmere regler for grundlaget for fastsættelsen af det variable bidrag og arbejdsgiverbidraget. De nærmere regler vil blive fastsat under hensyntagen til, at afvigelser i udligningsfondens udgifter og indtægter i et finansår, set i forhold til finansårets faktiske opgjorte udgifter og indtægter, skal indregnes i det arbejdsgiverbidrag, der fastsættes for det finansår, der ligger efter opgørelsestidspunktet af de faktiske udgifter og indtægter for et finansår.

Det faste medlemsbidrag og det maksimale variable medlemsbidrag til udligningsfonden vil blive reguleret én gang årligt med den satsreguleringsprocent, der anvendes ved regulering af højeste dagpengebeløb mv.

Forslagene i nr. 4, 6, 7, 8 og 9 er af redaktionel karakter. Sigtet med forslagene i nr. 19-25 er at tilpasse procedurerne for bl.a. indbetaling af medlemsbidragene til udligningsfonden til den gældende procedure for bl.a. indbetaling af medlemsbidrag til staten samt redaktionelle ændringer i denne forbindelse.

Der henvises iøvrigt til de almindelige bemærkninger ad 1.

Til nr. 11 og nr. 16

Det foreslås, at arbejdsgivere, der beskæftiger medlemmer på en nedsat tid, der kan kombineres med supplerende dagpenge, skal indbetale et bidrag

på 1½ gange det maksimale dagpengebeløb pr. dag svarende til ca. 750 kr. månedlig til staten.

Arbejdsgiverens betaling af det fastsatte bidrag er en betingelse for at medlemmet kan få udbetalt supplerende dagpenge. Der sker ingen ændring i de gældende regler for tidsbegrænsning af supplerende dagpenge.

De nærmere regler for bestemmelsen, herunder for hvornår, og hvorledes bidraget skal indbetales, fastsættes af direktøren for arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsnævnet, jf. bemyndigelsen i den gældende § 59, stk. 4 og § 73, stk. 4, der i begge tilfælde bliver stk. 5.

Der henvises iøvrigt til de almindelige bemærkninger ad 3.

Til nr. 12

Det foreslås, at et ledigt medlem får pligt til at overtage rimeligt arbejde efter 3 måneders sammenhængende ledighed.

Efter de gældende regler skal medlemmet, indtil der sker indberetning til arbejdstilbud efter ca. 18 måneders ledighed, være arbejdssøgende til og kunne overtage passende arbejde. Ved bedømmelsen af om et arbejde er passende lægges der vægt på medlemmets hidtidige beskæftigelse, uddannelse og kvalifikationer.

Fra det tidspunkt, hvor medlemmet er indberettet til et arbejdstilbud, skal medlemmet være aktivt arbejdssøgende til og kunne overtage rimeligt arbejde, der ligger uden for det hidtidige arbejdsområde. Ved bedømmelsen af om et arbejde er rimeligt skal der tages hensyn til medlemmets arbejds- og uddannelsesmæssige forudsætninger, til afstanden fra bopæl og andre personlige forhold.

Forslaget betyder, at et medlem efter 3 måneders sammenhængende ledighed skal være aktivt arbejdssøgende også til arbejde, der ligger udenfor det hidtidige fagområde, ligesom medlemmet skal søge arbejde i et større geografisk område.

Der henvises iøvrigt til de almindelige bemærkninger ad 4.

For så vidt angår forslaget om, at allerede 1. afslag på henvist arbejde får konsekvenser for dagpengeretten henvises ligeledes til de almindelige bemærkninger ad 4.

Til nr. 13

Det foreslås, at det gældende arbejdskrav på 300/150 timers arbejde inden for 10 uger for generhvervelse af dagpengeretten efter at der er statureret manglende rådighed ændres til sammenlagt mindst 26 ugers arbejde i fagets fulde sædvanlige arbejdstid indenfor 18 måneder for fuldtidsforsikrede og sam-

menlagt mindst 17 ugers arbejde i fagets fulde sædvanlige arbejdstid indenfor 18 måneder for deltidssikrede.

Forslaget indebærer, at der kræves en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet før dagpengeretten kan generhverves.

Det foreslåede arbejdskrav svarer til det skærpede arbejdskrav, der gælder for generhvervelse af dagpengeret efter fald for det almindelige arbejdskrav i § 55, stk. 1 og § 72, stk. 1.

Forslagene betyder ikke iøvrigt nogen ændring af de gældende regler om, i hvilke situationer dagpengeretten bortfalder som følge af, at der statureres manglende rådighed, og hvor dagpengerettens generhvervelse gøres betinget af, at medlemmet opfylder et arbejdskrav.

Til nr. 17

Ændringen er en konsekvens af forslaget i nr. 2 om omlægning af dagpengeugen fra 6 dage til 5 dage.

Til nr. 18

Der henvises til de almindelige bemærkninger ad 6.

Til nr. 26

Det foreslås, at de gældende regler for refusion af dagpenge fra statskassen også kommer til at gælde for refusion af dagpenge fra udligningsfonden. Det betyder, at kasserne ved fejludbetaling kun har krav på refusion, hvis fejludbetalingen skyldes medlemmets svigagtige forhold.

Til nr. 27

Den nugældende § 100 a blev efter henstilling fra Registertilsynet indsat i arbejdsløshedsforsikringsloven ved lov nr. 217 af 30. maj 1980.

Bestemmelsen angiver de forskellige anvendelsesmuligheder for edb-registre inden for arbejdsløshedsforsikringsområdet, men tager ikke stilling til hvordan oplysningerne skal tilvejebringes.

De erfaringer, der siden er indhentet i forbindelse med det centrale register for arbejdsmarkedsstatistik (CRAM) viser, at der er behov for at fastsætte nærmere regler herom.

Der henvises iøvrigt til de almindelige bemærkninger ad 7.

Til § 2

Nedsættelsen af medlemsbidraget (nr. 17 og 18) med 1.000 kr. og forbedring af statistikgrundlag (nr. 27) træder i kraft den 1. januar 1991. Bestemmelserne om optjening af dagpengeret ved støttet arbejde (nr.

1, 10, 14 og 15), og bestemmelserne om rådighedsforpligtelsen (nr. 12 og 13) træder i kraft den 1. april 1991, medens bestemmelserne om finansiering og ydelser for 2.-5. ledighedsdag (nr. 4 – 9 og 19 – 25), omlægning af dagpengeugen (nr. 2 og 3), og bidrag for deltidsbeskæftigelse med supplerende dagpenge (nr. 11 og 16) først træder i kraft den 1. juli 1991, da bestemmelserne forudsætter, at der udarbejdes nærmere regler, ligesom der herved gives arbejdsgivere og lønmodtagere en vis tid til eventuelt at indgå nye aftaler – kollektivt eller individuelt – om arbejdstid.

Til § 3

Til stk. 1

Bestemmelserne om optjening af dagpengeret ved arbejde, hvortil der ydes offentlige tilskud finder alene anvendelse på arbejde, der påbegyndes efter den 1. april 1991.

Til stk. 2

Overgangsordning vedrørende medlemsbidragets størrelse er en følge af den gradvise nedsættelse af medlemsbidraget og af omlægningen af dagpengeugen fra 6 til 5 dage.